TA' SANNAT
Sensiela informattiva u edukattiva dwar Ta' Sannat
minn
Dr. Raymond C. Xerri
B.A.(Hons.)(U.S.A.), E.U.Sch.(E.U.Law)(F.R.G.), D.D.S., M.A.(Dip.St.)(Malta), L.F.I.B.A.(U.K.), D.G.(U.S.A.), Ph.D. (Australia)

IL-POPOLAZZJONI F'TA' SANNAT

Fl-aħħar numru ta' artikli li ktibt jindikana li Ta' Sannat mhux biss raħal żgħir f'Għawdex, iżda' belt f'għajnejn id-dinja. Il-popolazzjoni tas-Sannatin mhix biss dawk li jgħixu fit-territorju tal-lokalita' Ta' Sannat, iżda' s-Sannatin li jgħixu madwar Għawdex, Malta u fil-pajjiżi fejn jgħixu l-emigranti Sannatin fl-Awstralja, il-Kanada, Franza, l-Istati Uniti u r-Renju Unit. Allura kemm hi l-poplazzjoni tas-Sannatin madwar id-dinja? Kif ser insiru nafu? X'inhi l-istorja tal-popolazzjoni Ta' Sannat matul is-sekli?

Fl-2009

Nibdew bil-popolazzjoni ta' din is-sena. Huwa stmat li skond iċ-ċifri li ħarġu mill-Uffiċċju Nazzjonali ta' l-Istatistika, f'Ta' Sannat insibu madwar 2100 persuna. Tajjeb li nifhmu li ċensiment isir kważi kull għaxar snin skond il-Kostituzzjoni ta' Malta u li permezz tiegħu nsiru nafu kemm jgħixu nies fil-bliet u rħula tagħna, fosthom f'Ta Sannat. Dan huwa biss estimu għaliex n-nies kontinwament jitwieldu u jmutu, isiefru, jemigraw jew jiġu lura biex jgħixu f'Ta' Sannat u oħrajn jmorru jgħixu f'irħula oħra għalhekk in-numru dejjem jinbidel.

Il-Popolazzjoni mill-bidu tal-Parroċċa (1699-1842)

Mit-twaqqif tal-parroċċa l-popolazzjoni rreġistrat żieda konstanti sena wara sena u minn ċensiment għall-ieħor. Tnaqqis minimu jinħass fis-snin 1726, 1785-86, 1790-92 u 1872 meta verament beda l-emigrazzoni tal-massa għall-ewwel darba minn Għawdex.

Ta' Sannat minn wara l-1872

Nagħmlu pass lura għas-seklu li għadda. Il-Gvern Ċentrali ilu jorganizza ċensimenti u jżomm statistika tal-popolazzjoni ta' kull belt u raħal minn meta ġew l-Ingliżi f'Malta. Miċ-ċensiment tal-1667 Sannat dejjem kien jinkludi r-residenti tas-subborg tal-Munxar, illum raħal. Pero' l-ewwel darba li l-Gvern niżżel il-popolazzjoni tal-Munxar mal-lista ta' l-irħula oħra Għawdxin separatament minn Ta' Sannat kien fl-31 ta' Diċembru 1982 minkejja li l-Munxar kien sar raħal snin qabel jiġifieri fl-1957.

L-għaxar snin ta' qabel l-1891 raw mewġa ta' emigrazzjoni ta' Sannatin lejn il-bliet Franċiżi ta' Marsilja u Lyon fejn marru ifittxu opportunitajiet ta' xogħol b'mod partikulari bħala baħħara. Kien hemm ukoll min mar biex jaħdem fil-pajjiżi ta' l-Afrika ta' fuq kif rajna f'artiklu preċedenti. Fl-1891 il-popolazzjoni ta' Sannat kienet tgħodd 1025. Hemm indikazzjoni ċara li qabel l-1890 Ta' Sannat kellha popolazzjoni li tqarreb l-1052 fl-1871 pero' minħabba din il-mewġa ta' emigrazzjoni l-popolazzjoni baqgħet tonqos għal 986 fl-1881.

Il-Bidu tas-seklu għoxrin...

It-tieni u t-tielet ċensiment li saru fl-1901 u 1911 rispettivament, raw żieda sostanzjali fil-popolazzjoni ta' Sannat tant li laħqet l-1242 minn 1116. F'dan il-perjodu il-popolazzjoni ta' Sannat irkuprat it-telf li kellha mill-emigrazzjoni fl-għaxar snin ta' qabel. Is-snin ta' wara, jiġifieri mill-1911 sa l-1921 (żmien l-Ewwel Gwerra Dinijija) raw bost Sannatin jieħdu sehem f'din il-gwerra u oħrajn jemigraw lejn bosta pajjiżi

fosthom l-Awstralja. B'hekk il-popolazzjoni ta' Sannat reġgħet naqset sew.

Wara li ntemmet l-Ewwel Gwerra Dinjija, għadd ta' emigranti rritornaw lejn ta' Sannat u dan il-moviment ġab miegħu żieda kbira fil-popolazzjoni fir-raħal Ta' Sannat. Għall-ewwel darba ta' Sannat kellu popolazzjoni li jaqbeż l-1600. Dan kien riżultat ta' l-effetti ekonomiċi tajbin li ħarġu minn wara żmien il-gwerra fil-pajjiż fejn kienu emigraw u ħadmu dawk is-Sannatin emigrant li ġew lura Għawdex.

Nuqqas ta' permessi għall-djar u żwiġijiet barra r-raħal

Żewġ fatturi oħra li qed jwaqqfu Ta' Sannat milli jikber fil-popolazzjoni b'mod kostanti, huma n-nuqqas ta' permessi għal bini ta' djar u li ħafna żgħażagħ qegħdin jiżżewġu u jmorru jgħixu barra Ta' Sannat, ġeneralment minn fejn tkun il-parti l-oħra tal-koppja. Dan hu fenomenu riċenti, għaliex ftit kienu dawk iż-żgħażagħ fis-snin l-imgħoddija jiżżewġu barra r-raħal u jmorru jgħixu post ieħor. Pero' bħalma qiegħed jiġri f'Ta Sannat, qiegħed jiġri f'irħula oħra madwar Għawdex u Malta. Fatt

Il-Popolazzjoni futur f'Ta' Sannat...bir-residenti Maltin u barranin?

L-istorja tal-popolazzjoni f'Ta Sannat, hi identika għall-biċċa l-kbira ta' l-irħula Għawdxin l-oħra u għadu ikkonsidrat bħala raħal b'popolazzjoni medja; jiġifieri la hu raħal kbir u lanqas wieħed ċkejken. Pero' jekk tara r-rata li biha rħula oħra f'Għawdex qed jikbru mqabbla ma dik Ta' Sannat, wisq nibża li l-popolazzjoni ta' Sannat fil-futur tikber b'rata żgħira ħafna.

Fattur li ddomina dawn l-aħħar għoxrin sena kien iż-żieda kbira ta' Maltin u barranin li jixtru propjeta' u jgħixu temporanjament, għal btala jew permanentament f'Ta' Sannat. F'Ottubru 2007 konna nsibu 156 resident barranin (b'oriġini minn pajjiżi ta' l-Unjoni Ewropeja) rreġistrati f'Ta Sannat u kważi l-istess ammont ta' Maltin.

Ta' Sannat minn dejjem kien raħal emigrant u kull meta pajjiżna jew id-dinja għaddiet minn xi kriżi ekonomika rajna li ħafna Sannatin jispiċċaw isiefru biex ifittxu x-xogħol. Jekk l-ekonomija ta' gżiritna tkun tajba, l-popolazzjoni ta' Sannat tiżdied. Din tagħlima mill-istorja!

Il-Popolazzjoni Ta' Sannat mill-bidu tal-Parroċċa (1667-2009)

Data	**Popolazzjoni**
1667	233+
1702	377
1705	385
1716	426
1726	384
1728	492
1736	498
1744	546
1760	637
1782	737
1784	738
1785	707
1786	718
1788	740
1789	755
1790	738
1792	736
1793	754
1794	761
1800	850
1803	852
1807	869

1811	950
1842	899+
1851	924+
1861	940+
1871	1052+
1881	986+
1891	1025+
1901	1116+
1911	1243+
1921	1228+
1931	1324+
14 ta' Ġunju 1948	1625+
30 ta' Novembru 1957	1656+
31 ta' Diċembru 1960	1685
31 ta' Diċembru 1966	1624
26 ta' Novembru 1967	1717+
31 ta' Diċembru 1968	1519
31 ta' Diċembru 1969	1723
31 ta' Diċembru 1970	1707
31 ta' Diċembru 1971	1675
31 ta' Diċembru 1972	1640
31 ta' Diċembru 1973	1498
31 ta' Diċembru 1975	1478
31 ta' Diċembru 1976	1505
31 ta' Diċembru 1978	1539
31 ta' Diċembru 1979	1555
31 ta' Diċembru 1980	1577*
31 ta' Diċembru 1982	1200
31 ta' Diċembru 1983	1208
31 ta' Diċembru 1984	1207
16 ta' Novembru 1985	1309+
31 ta' Diċembru 1987	1326
31 ta' Diċembru 1988	1349
31 ta' Diċembru 1989	1372
31 ta' Diċembru 1990	1377
31 ta' Diċembru 1992	1309
31 ta' Diċembru 1994	1471
31 ta' Diċembru 1995	1595+
31 ta' Diċembru 1997	1611
31 ta' Diċembru 1998	1622
31 ta' Diċembru 1999	1635
31 ta' Diċembru 2000	1656
31 ta' Diċembru 2001	1685
31 ta' Diċembru 2002	1769
31 ta' Diċembru 2003	1719
31 ta' Diċembru 2005	1840+
7 ta' Awwissu 2007	2066
7 ta' Awwissu 2008	2092
Lulju 2009	2100

*Popolazzjoni meta l-aħħar ġew inklużi r-residenti fir-raħal tal-Munxar.
+ Sena meta sar ċensiment nazzjonali.

Referenzi:-

Malta Year Books (1966-2007)
Census of Malta and Gozo (1667-2005)
Demographic Reviews of the Maltese Islands, Central Office of Statistics, Valletta.
Xerri, Raymond C., *Gozo in the World and the World in Gozo: a cultural impact of migration and return migration on an island community*, Victoria University, Melbourne, Australia, 2001.
Xerri, Raymond C., *Gozitan Crossings*, Gozo & the Gozitans Series, A&M Printing Ltd., Qala, 2005.
Xerri, R. C. 2005, *A Decade of Australian-Qala Association 1995-2005*, Gozo & the Gozitans Series No. 2, A&M Printing Ltd, Qala.